

Νουθεσία εις κάθε απλόν άνθρωπον και χωρικόν.

Νεκτάριος Τέρπος

Απόσπασμα από το έργο «Πίστις»

Από: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΑΡΙΤΣΗ «Ο Νεκτάριος Τέρπος και το έργο του».

Εισαγωγή-Σχόλια-Κριτική έκδοση Εκδ. 'Ο Θεσβίτης', Θήρα 2002.

Ένας βασιλεύς έκτισε δέκα κάστρα, και έβαλε στρατάρχας, και πολύν λαόν εις κάθε κάστρον. Και μετά ταύτα επέρασε μερικός καιρός, και ηθέλησεν ένας Αρχηγός και πρώτος ενού κάστρου, και έκαμεν επανάστασιν, και εσύκωσε κεφάλι, και δεν επείθουνταν εις του βασιλέως το πρόσταγμα, ουδέ καμμίας λογίς δόσιμον έδιδε του βασιλέως καθώς είναι συνήθεια. Και όχι μόνον πως εσύκωσε κεφάλι, και δεν επροσκύνα τον βασιλέα, και κτίτορα ολονών των κάστρων, αλλά και απ' έξω του κάστρου αρχήνησε να κυριεύση χώραις και λαόν πολύν. Και τους έβαλε εις την εξουσίαν του, και τον επροσκυνούσαν ως βασιλέα. Τι κάμνει λοιπόν εκείνος ο μέγας βασιλεύς; Στέλνει ηγεμόνας και στρατάρχας, δια να πολεμούν με τον αποστάτην και υπερήφανον. Και κρούξαντες τους πολέμους, ενικήθηκαν οι απεσταλμένοι, και δεν εδυνήθηκαν να κάμουν τίποτες ανδραγαθίαις, μάλιστα πολλοί απ' αυτούς επιάσθηκαν από τους

αποστάτας, και παιδεύοντάς τους, άλλους μεν εθανάτωσαν με το σπαθί, άλλους δε επριόνισαν, και μερικούς τους έκαυσαν εις το πυρ της καμίνου.

Βλέπωντας ο μέγας και αυτοκράτωρ βασιλεύς, ότι οι αποσταλμένοι δεν εκατώρθωσαν τι αγαθόν και αξιοβράβευστον, αρχηνά και ευγένει από το μεγάλο κάστρον, και καταβαίνει προς το κατώτερον κάστρον, τουτέστιν εις την χώραν της απειθείας, και κρούωντας τους πολεμίους, εσύντριψε τας πόρτας του κάστρου, και διεσκόρπισε λίθους και πύργους εις αφανισμόν, κατά τον Δαβίδ• «Κύριος δυνατός εν πολέμω. Αυτός εστίν ο Βασιλεύς της δόξης». Και επίασε τον άρχοντα και αποστάτην, και τον έδεσε χείρας και πόδας με αλύσους αλύτους, και τον έβαλεν εις σκοτεινήν φυλακήν με όλην του την συντροφίαν, να βασανίζεται αιωνίως κατά την αγνωσίαν της αποστασίας του.

Λοιπόν ποίος είναι ο μέγας βασιλεύς; Και ποίαις είναι αι δέκα χώραις; Και τις είναι ο αποστάτης; Και ποίοι είναι εκείνοι, οπού εγύρισαν και εγίνηκαν με τον αποστάτην, και τον επροσκυνούσαν ως βασιλέα; Και ποίους έστειλεν ο μέγας βασιλεύς εις πόλεμον, και δεν έκαμαν τίποτες καλωσύνην, μάλιστα έχασαν και την πρόσκαιρον ζωήν, παιδεύωντάς τους ο τύραννος;

Μέγας βασιλεύς των βασιλευόντων είναι ο Θεός των όλων και Κύριος Ιησούς Χριστός, ο δι' ημάς σταυρωθείς. Κάστρα δε δέκα είναι τα δέκα τάγματα των Αγγέλων. Αποστάτης είναι ο διάβολος με την συντροφίαν του, και σκοτεινή φυλακή είναι η κόλασίς του. Άρχοντες και πολεμάρχοι είναι οι προφήται, οπού εκήρυξαν και ωμολογούσαν τον Χριστόν Θεόν αληθινόν, και έχυσαν τα αίματά τους δια την αγάπην του.

Το δέκατον τάγμα αποστάτησεν, εξέπεσεν, και εγίνηκεν διάβολος από Άγγελος, οπού ήτον πρώτα με όλην του την συντροφίαν, και πλανώντες τον κόσμον, έγιναν όλοι ειδωλολάτραι. Και μην υποφέρωντας ο πανάγαθος Θεός, να βλέπη το πλάσμα του πλανεμένον από τον άρχοντα του σκότους, λέγω από τον διάβολον, να τους σέρνη με του λόγου του εις το πυρ το αιώνιον, κατεβαίνει ο Θεός από τους ουρανούς, ως Θεός οπού είναι, και κάμνει ό,τι βούλεται. Και σαρκώνεται ο άσαρκος από την αγίαν Παρθένον και Θεοτόκον Μαρίαν, και έγινεν άνθρωπος ο φιλόανθρωπος δια την αγάπην μας, καθώς απατός του ορίζει εις το άγιον αυτού Ευαγγέλιον κατά Ιωάννην, εν Κεφαλαίω έκτω, [33, 35]• «Ότι καταβέβηκα εκ του ουρανού. Ο γαρ άρτος του Θεού εστίν ο καταβαίνων εκ του ουρανού, και ζωήν διδούς τω κόσμω. Είπε δε αυτοίς ο Ιησούς• εγώ ειμί ο

άρτος της ζωής, ο ερχόμενος προς με ου μη πεινάση, και ο πιστεύων εις εμέ ου μη διψήση πώποτε».

Και διά τούτο, ω ευλογημένοι χριστιανοί, πρέπει με καθαράν και βεβαιοτάτην γνώμην να πιστεύωμεν εις τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν, και Θεόν αληθινόν. Διατί όχι πως μας το εβεβαίωσεν ο Χριστός με αυτό το υπερευλογημένον στόμα του, ως παραπάνω ορίζει, ο ποιητής ουρανού και γης, αλλά και όλοι οι προφήται με το Πνεύμα το άγιον εμαρτύρησαν, και εβεβαίωσαν τον Χριστόν Θεόν αληθινόν.

Να ο προφητάναξ και ψαλμωδός Δαβίδ, ψαλμ. οα', [6], λέγει• «Έχει να κατεβή ο Θεός από τους ουρανούς εις την γην, ωσάν η ψιλή δροσιά, όπου δεν κτυπά». Ετούτο δηλοί το, «σώαν φυλάξαντα». Λέγω εκατέβη εις την Παρθένον ο Θεός, και πάλιν Παρθένος έμεινεν.

Να ομολογούμεν λοιπόν με πίστιν Θεόν και Κύριον Ιησούν Χριστόν, ομπροστά εις όλους, καθώς μας παραγγέλλει ο ίδιος Χριστός, εις το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον, εν Κεφαλαίω δεκάτω, [32]• «Κάθε άνθρωπος οπού να με ομολογήση, και να με κηρύξη έμπροσθεν των ανθρώπων, διά Θεόν του παντός, και εγώ θέλω τον ομολογήση δια υιόν μου και κληρονόμον της Βασιλείας μου εις τον καιρόν οπόταν θέλω να κατέβω να κρίνω όλον το γένος των ανθρώπων, και να τον βάλω εις τον Παράδεισον να χαίρεται αιωνίως εις το φως το ανέσπερον».

Και πάλαι• «Όποιος ήθελε με αρνηθή έμπροσθεν των ανθρώπων, και εγώ οπόταν θέλω έλθη μετά δόξης να κάμω την δικαίαν μου και υστερινήν κρίσιν, δεν θέλω τον εγνωρίση δια εδικόν μου, αλλά θέλω τον πέμψη εις την αιώνιον κόλασιν να παιδεύεται με τους δαίμονας, εις το πυρ το αιώνιον».

Ωχ ωχ, αλήμονον εις τους τρισαθλίους εκείνους απίστους, και αρνητάς του Χριστού, πώς έχουν να γλυτώσουν εκείνην την φοβεράν και φρικτήν απόφασιν; Κατά τον Παύλον «Φοβερόν το εμπεισείν εις χείρας Θεού ζώντος».

Παρακαλώ σας τέκνα ευλογημένα του Ιησού Χριστού, μην γελασθήτε, και πλανάσθε δια δύο άσπρα την ημέραν, και προδίδετε την αμώμητον και βεβαιοτάτην πίστιν του Χριστού και Θεού μας, δια να μην ακούσετε εκείνον τον φοβερώτατον και τρομακτικόν λόγον του Χριστού, λέγωντας εις το κατά Ματθαίον, εν Κεφαλαίω εικοστώ πέμπτω, [41]• «Σύρτε και φεύγετε μακράν από τ'εμένα μέσα εις το πυρ το αιώνιον, όπου το έκαμα δια τον διάβολον, και δια τα λοιπά δαιμόνια. Σύρτε λοιπόν να κολασθήτε μετ' αυτουνούς παντοτινά, ότι εκάμετε τα θελήματά

τους, και όχι το εδικόν μου». Και το «Αποχωρήτε απ' εμού οι εργαζόμενοι την ανομίαν». Και εις το κατά Λουκάν Ευαγγέλιον εν Κεφαλαίω τρίτω και δεκάτω, [27-28], ορίζει ο Χριστός• «Φευγάτε από εμένα όλοι εσείς οι εργάται της αδικίας, και σύρτε εις το πυρ το αιώνιον ότι εκεί είναι ο ακατάπαυστος θρήνος, και το τρίξημον των οδοντίων».

Μη, σας παρακαλώ, να μην ακούσετε ταύτα διά την αγάπην του Χριστού, αλλά ετούτον τον ευλογημένον λόγον να αγροικούμεν, το, «δεύτε και ελάτε ευλογημένοι του Πατρός μου να κληρονομήσετε, και να χαίρεσθε αιωνίως εις την Βασιλείαν του Παραδείσου». Και ετούτο πρέπει να αγαπούμεν, και απ' αυτό να μην χωρισθούμεν. Διατί δεν είναι άλλη χειρότερη και συγχαντερώτερη αμαρτία ομπροστά εις τον Θεόν από την απιστίαν και άρνησιν του Χριστού, καθώς εκείνο το άσφαλτον στόμα του Χριστού ορίζει• «Παν αμάρτημα έχει άφεςιν αμαρτιών, ο δε βλασφημών εις το Πνεύμα το Άγιον ουκ έχει άφεςιν αμαρτιών». Και δια τούτο σας παραγγέλλω και εγώ, να μην χωρισθή τινάς από την αγίαν πίστιν και καθολικήν Εκκλησίαν του Χριστού, διά ολίγον δόσιμον του χαρατζίου, παρά ας κυβερνηθή ο κάθε ένας ως χριστιανός, υιός και φίλος του Χριστού, και Θεού μας, με ό,τι τρόπον ημπορεί. Κοπέλι και δουλευτής ας γένη και Τούρκος να μην γένη, δια να γένη μετά ταύτα αυθέντης εις την άλλην ζωήν, κατά τον Κυριακόν λόγον «Όποιος θέλει να γένη μέγας και τιμημένος εις τον Παράδεισον, θέλω να γένη και να είναι εδώ εις τον κόσμον ετούτον μικρότερος, και υστερώτερος από όλους». Και ας ταπεινωθούμεν κατά τον πραότατον Δαβίδ• «Εγώ δε ειμί σκώληξ, και ουκ άνθρωπος, όνειδος ανθρώπων και εξουθένημα λάου».

Το λοιπόν εγώ να σου δείξω μίαν τέχνην να ευγάλης το χαράτζι σου εν ευκολία, και να μην γένης Τούρκος και αποστάτης του Θεού, και ξένος της του Χριστού Αγίας Εκκλησίας. Πρώτον δούλευε περισσότερο απ'ό,τι ήσουν συνηθεισμένος, και το δεύτερον κρατήσου από τα φαγητά και πιοτά. Και αν μελετάς να αγοράζης μίαν οκάν οψάριον, ή κρέας, ή κρασί, ή λάδι, μισήν μόνον να πάρης δια το καλόν σου ψυχής τε και σώματος, και η σκούφια σου να είναι κοντότερη, το ζωνάρι σου ας είναι βαμπακερένιο, ή και λούρινο. Και όχι μοναχά λούρινο ζωνάρι, και κοντή σκούφια να βαστάς, αλλά και με ένα βούρλο να ζώνεσαι, και Τούρκος να μην γένεσαι. Ιδές τους ευλογημένους υπηκόους του Χριστού χριστιανούς της επαρχίας Τρικκάλου, και Μασκουλουρίου, η σκούφια τους από αμπάν και σαϊάκι, και άσπραις κιόλας, από εφτά άσπρα αγορασμένα, και το περισσότερο δέκα, τόσον οι πτωχοί, ωσάν και οι βιωτικοί. Μα όλοι

ευλογημένοι και αγιασμένοι χριστιανοί, με το να σταθούν στερεοί εις την πίστιν του Χριστού.

Καί ετούτοι οπού ευρίσκονται εδώ προς ετούτα τα μέρη του Ιλλυρικού, της Αλβανιτίας, και του Μωρέως, δια ολίγην ανάγκην (φευ) αρνούνται τον Κύριον της δόξης, Ιησούν Χριστόν, και Θεόν των όλων, και δια το ραχτζίνι του δίδει δύο δουκάτα, και παραπάνω στο ελέκι. Και άλλη φορεσιά, και πλατέα βρακιά, και συρίτια λαμπρά, μαχαίρια αργυρωμένα, και στρουφοτούφεκα ασημένια, εις αυτά ποσώς δεν τα ψηφούν τα άσπρα τους, και δια την πίστιν του Χριστού, και Παράδεισον, δεν θέλουν να δώσουν έξι γρόσια, ή και ολιγώτερον του χρόνου, μόνον χωρίζονται οι άθλιοι από τον Χριστόν, προ του να κάμη ο ίδιος την δικαίαν κρίσιν. Πού υπάς άθλιε; Πού; Δεν θέλεις γλυτώση από την κρίσιν του Θεού, κατά την αυτού απόφασιν, εν Κεφαλαίω εικοστώ τρίτω [33] του κατά Ματθαίον λέγωντας• «Όφεις, γεννήματα εχιδνών, πώς φύγετε από της κρίσεως της γεέννης;» Ήγουν, ω παράνομα φίδια, και παιδιά της οχέας, πώς ημπορείτε να φύγετε και να γλυτώσετε από την κρίσιν, και απόφασιν της αιωνίου κολάσεως; Και δεν ακούσετε το Ευαγγέλιον οπού ορίζει ο Χριστός, ότι «ο πιστεύας και βαπτισθείς σωθήσεται, ο δε απιστήσας κατακριθήσεται;»

Ποτέ εις τον αιώνα του αιώνος δεν ημπορεί ο άπιστος και αβάπτιστος να εμπή εις τον Παράδεισον, και να κερδέση Βασιλείαν ουράνιον, καθώς ο Χριστός ορίζει• «Εάν τις μη γεννηθή εξ ύδατος, και Πνεύματος, ου δύναται εισελθείν εις την Βασιλείαν των ουρανών».

Ω καλέ άνθρωπε, εάν είσαι άνθρωπος, ως συ λέγεις και είσαι, συλλογίσου καλώτατα, πώς, και πόσους χρόνους έχεις να ζήσης εδώ, δεν ηξεύρεις καθώς εσύ το είδες εις πολλούς γειτόνους σου τι έπαθαν έξαφνα, και ανέλπιστα απέθαναν; Ιδού και το ιερόν Ευαγγέλιον μας διδάσκει λέγωντας• «Γρηγορείτε και προσεύχεσθε, ότι ουκ οίδατε την ημέραν, και την ώραν, εν η ο Υιός του ανθρώπου έρχεται». Λοιπόν τι μακραίνεις τον καιρόν, και λέγεις, τώρα τώρα μετανώ; Όχι, διά το όνομα του Θεού, μην το λέγης ετούτο, διατί δεν είναι η ψυχή σου εις την εξουσίαν σου, αλλά εις του Θεού το χέρι είναι. Και ως δια να την σώζης εις τον Παράδεισον, ή διά να την πέμψης εις την κόλασιν, είσαι εξουσιαστής. Διατί ο πανάγαθος Θεός σε έκαμεν εξουσιαστήν, καν το καλόν σου θέλεις, καν το κακόν σου αγαπάς. Ήγουν, θέλεις με τους Αγγέλους και αγίους εις τον Παράδεισον, ή με τους δαίμονας και αμαρτωλούς εις το πυρ το αιώνιον; Μα ο Θεός δεν έκαμε την κόλασιν

διά τους ανθρώπους, αλλά διά τους διαβόλους, και διά όσους τους ακολουθούν και κάμνουν τα θελήματά τους. Και όσοι άνθρωποι πιστεύουν τον Χριστόν διά Θεόν των όλων, και φυλάγουν τας εντολάς του, όλοι εις τον Παράδεισον πηγένουν εξαποφάσεως, καθώς ο ίδιος ορίζει• «Ο πιστεύων εις εμέ, καν αποθάνη ζήσεται».

Λοιπόν φεύγα, ω άνθρωπε, όθεν βλέπουν τα μάτια σου, απέρνα την πλατείαν θάλασσαν, ύπαγε εις ξένα σύνορα, και εις άλλα βασίλεια, και, Τούρκος να μην γένης. Όσα πάθης, καν τε βάσανα, καν τε σε ζημιώνουν, και σου πέρνουν τον βίον όλον, ή σε τυραννούν διά κάτι τι αφορμή, εσύ στάσου ανδρείως εις την πίστιν του Χριστού, και κράξε μεγαλοφώνως μετά του αποστόλου Παύλου, «Και τις δύναται με χωρίσαι από την αγάπην του Χριστού; Μήτε θλίψις, μήτε στενοχώρια, μήτε καμίας λογίς τιμωρία και βάσανον του κόσμου, ούτε βασιλεύς, ουδέ πλούτος, ούτε πτωχεία, μήτε όλη η δύναμις των δαιμόνων δεν ημπορούν να με χωρίσουν από τον Χριστόν μου και Θεόν». Διά να μην πολυλογήσω, τόσον ήτον ο θειότατος Παύλος στερεωμένος εις την πίστιν του Χριστού, οπού είπεν «Εάν και οι Άγγελοι του ουρανού έλθουν να μου ειπούν Παύλε χωρίσου από τον Χριστόν, εγώ ούτε τους ακούω, ούτε τους πιστεύω».

Βλέπετε, ω χριστιανοί, τι μεγαλόψυχος ήτον ο Παύλος; Άνθρωπος και αυτός ωςάν και ημείς, μάλιστα πρώτα ήτον άπιστος, και Εβραίος, και ύστερα έγινε πιστός και κήρυκας του Ευαγγελίου, και διδάσκαλος, και Πατριάρχης ολονού του κόσμου, και στερέωσις ολονών των Εκκλησιών. Να οπού μας παραγγέλλει ο αυτός ουρανοφοίτης Παύλος, προς Κολοσσαείς, εν Κεφαλαίω τρίτω), [2-4]• «Τα άνω φρονείτε, μη τα επί της γης, απεθάνετε γαρ, και η ζωή υμών κέκρυπται συν τω Χριστώ εν τω Θεώ, όταν ο Χριστός φανερωθή».

Εάν αυτός ο Παύλος και άλλοι πάμπολλοι και άπιστοι επίστευαν εις τον αληθινόν Θεόν, τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν, τον δι' ημάς εκουσίως σταυρωθέντα, πόσω μάλλον πρέπει εις εμάς να πιστεύωμεν καλλίτερα, ότι είμεσθε χριστιανοί βαπτισμένοι; Και εσείς από πιστοί να γίνεσθε άπιστοι; Μη δια το όνομα της Μητροπαρθένου και Θεοτόκου. Ιδού ο απόστολος Ανδρέας, αδελφός του πρωτοκορυφαίου Πέτρου, ο απόστολος Ιάκωβος, αδελφός του Ευαγγελιστού Ματθαίου, και ο άλλος απόστολος Ιάκωβος, αδελφός του Ευαγγελιστού Ιωάννου. Και εις τας εννέα του Οκτωβρίου μηνός είναι ο άγιος Ανδρόνικος με την γυναίκα του αγίαν Αθανασίαν, οι οποίοι ήσαν πλούσιοι, και εδιαμοίρασαν όλον τον

βίον εις χείρας των πτωχών. Και άνοιξαν ταις θύραις των σπητιών τους δια να ευρούν τας θύρας του Παραδείσου ανοικτάς, επήγαν και εκαλογερεύθησαν. Και εις τας δέκα εμαρτύρησαν διά την αγάπην του Χριστού ο άγιος Ευλάμπιος, και η αδελφή αυτού Ευλαμπία. Και εις τας ένδεκα έχυσαν το αίμα τους η αγία Ζηνωίς, και η αδελφή αυτής αγία Φιλονίλλα. Και ο άγιος Θεοφάνης, αδελφός του αγίου Θεοδώρου του γραπτού. Και εις τας δέκα τρεις εμαρτύρησαν διά την αγάπην του Χριστού, ο άγιος Παύλος, και η αδελφή αυτού αγία Αγαθονία. Εις τας δέκα πέντε επαιδεύτηκαν, δια την αγάπην του αγαπήσαντος ημάς Χριστού, ο άγιος Σάρβηλος, και η αδελφή αυτού αγία Βεβαία. Και εις τας δέκα επτά εμαρτύρησαν πέντε αδέλφια, λέγω οι τρισμακάριοι και πεντάκις χίλιοι ευλογημένοι, και δεδοξασμένοι, Κοσμάς, Δαμιανός, και Λέων, Άνθιμος, και Ευτρόπιος. Και εις ταις είκοσι οκτώ είναι ο άγιος Τερέντιος, και η γυνή αυτού αγία Νεονίλλα, και επτά τέκνα αυτών, Νιτάς και Σάρβηλος, Ιέραξ και Θεόδουλος, Φώτιος, Βήλη, και Ευνίκη. Και εις τας τριάντα του αυτού μηνός εμαρτύρησαν δια την αγάπην του Χριστού τρία αδέλφια, και μία αδελφή, λέγω, Αστέριος, Κλαύδιος, Νέων, και Νεονίλλα.

Βλέπετε εις αυτόν μόνον τον μήνα ηύρηκα τόσα αυταδέλφια και ανδρόγυνα, οπού εμαρτύρησαν δια την αγάπην του Σωτήρος μας Χριστού. Σαν πόσοι άλλοι περισσότεροι είναι και εις τους ένδεκα άλλους μήνες, Πατέρας και Υιός, Μήτηρ και Θυγατέρα, Θείος, και Ανεψιός, να έχυσαν το τιμιώτατόν τους, και άγιον αίμα δια την αγάπην της του Χριστού πίστεως.

Και εγώ βλέπω τώρα, οπού κάλλιον το είχα να μην έβλεπα, και να μην ακούω τέτοιαις απιστίαις και παρανομίαις, να γένουνται οι υιοί του Θεού, τέκνα του διαβόλου• οι πεφωτισμένοι να γίνονται σκοτεινιασμένοι• εκείνοι οπού επλύθηκαν με το άγιον βάπτισμα, σουνετεύθησαν, εμιάνθησαν με το καταραμένον αίμα του κορμιού τους• οι άγιοι έγιναν μιαροί οι άξιοι έγιναν ανάξιοι• οι τιμημένοι έγιναν άτιμοι, οι καθαροί και αμόλυντοι έγιναν ακάθαρτοι και βεβορβορωμένοι, τα παιδιά της Αγίας Εκκλησίας έγιναν τέκνα καταραμένα του μετζητίου• οι χρισμένοι έγιναν άχριστοι• οι άξιοι δια την Βασιλείαν των ουρανών, έγιναν άξιοι δια τα καταχθόνια του άδου, η χαρά των Αγγέλων έγιναν παίγνια των μιαρών δαιμόνων οι γνήσιοι φίλοι και μαθηταί του Χριστού, έγιναν υπηρέται και μαθηταί του σατανά, τα παιδιά της πανάγνου Θεοτόκου έγιναν παιδιά της μεμιασμένης Αμητενέ, και μητρός του ψευδοπροφήτου και πλάνου

Μωάμεθ, τα παιδιά της ευλογίας έγιναν τέκνα της οργής και κατάρας, οι αποφασισμένοι δια τον Παράδεισον, ολοένα τρέχουν διά την άβυσσον. Αχ,αχ, αλήμονον εις αυτούς! Τι μεγάλαις και πικρόταταις κόλασες, και τιμωρίαις τους απαντεχένουν, καθώς είπαν όλοι οι Προφήται, Απόστολοι, και Θεοφόροι Πατέρες και Διδάσκαλοι ολουνού του κόσμου των Εκκλησιών. Ξεχωριστά <δε> ο ποιήσας τον ουρανόν και την γην, και τα λοιπά όλα, λέγω ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, και Θεός του παντός, λέγωντας εις το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον, εν Κεφαλαίω εικοστώ πέμπτω, [41]• «Πορεύεσθε απ' εμού οι καταραμένοι εις το πυρ το αιώνιον, το ητοιμασμένον τω διαβόλω και τοις Αγγέλοις αυτού». «Διατί εγώ δεν σας άφηκα, αλλά εσείς με απαρατήσατε, εγώ δεν σας έδιωξα, αμή εσείς απατοί σας εδιωχθήκετε, σύρτε λοιπόν εις την αιώνιον κόλασιν, εκεί οπού είναι ο παντοτινός θρήνος, και κλαύσιμον απαρηγόρητον, και το τρίξημον των οδοντίων».

Και πάλαι σας παρακαλώ, ω ευλογημένοι, διά τους οικτιρμούς του Σωτήρός μας Χριστού, και διά ταις πέντε και πανάχρανταις αγίαις αυτού πληγαίς, οπού έπαθε θεληματικώς εις τον τίμιον Σταυρόν, διά να μας δείξη παράδειγμα να υποφέρωμεν και ημείς με υπομονήν διά την αγάπην του. Και αυτή η πρόσκαιρη υπομονή θέλει μας φανή ύστερα χαρά μεγάλη και αιώνιος αγαλλίασις εις τον Παράδεισον, με τους καρτεροψύχους Μάρτυρας, οπού έπαθαν τόσα και περισσότερα βάσανα, και έχυσαν το αίμα τους δια την αγάπην του Χριστού, καθώς φανερώνει όπισθεν εις τας δεκαπέντε του Σεπτεμβρίου μηνός, του γενναίου και αθλοφόρου, και δευτέρου Ιωσήφ, Νικήτα.

Και εις τας δέκα εννέα του Ιανουαρίου μηνός της αθλοφόρου μάρτυρος και παρθένου Ευφρασίας. Εκεί να βλέπετε πίστιν στερεωτάτην, εκεί ανδρείαν και σύνεσιν σοφωτάτην, εκεί παρθενίαν αληθινήν και καθαρωτάτην. Και εκείνοι, άνθρωποι όντες, με κορμί ωσάν και ημείς, από μάνα και πατέρα και αυτοί οι τρισόλβιοι, και μακάριοι, διά να κερδέσουν τον μόνον Χριστόν, κατά τον Παύλον, λέγοντα• «Όλαις ταις τιμαίς του κόσμου ώσπερ σκύβαλα ταις έχω, παρά μόνον τον Χριστόν να κερδέσω». Και τώρα βλέπω πατέρα και υιόν αρνητάς του Χριστού, δύο αδέλφια εις ένα καταραμένον οσπήτιον, κατά τον Σολομώντα, «κατάρα Κυρίου εν οίκοις ασεβών», θείος και ανεψιός, και δύο πρώτα εξαδέλφια, και άλλοι πολλοί (φευ) να γένονται Τούρκοι. Πώς τους υπομένεις Θεέ και Κύριε μου Ιησού Χριστέ; Μα λογιάζω και πιστεύω καλώτατα εν υστέροις πως έχεις να τους ειπής, οπόταν θέλει η θεότης και η Βασιλεία

σου να κρίνης τον κόσμον εν δικαιοσύνη• αλήμονον εις εσάς, οπού εφύγετε απ' εμού, καθώς ομιλεί εκ στόματός σου ο προφήτης Ωσηέ, εν Κεφαλαίω εβδόμω, [13]• «Ουαί αυτοίς, ότι απεπήδησαν απ' εμού, και κατελάλησαν κατ' εμού ψευδή». Ωχ, ωχ, πώς έχετε να κάμετε ταλαίπωροι και αρνηταί της του Χριστού Εκκλησίας; Αλήμονον εις αυταίς ταις μανάδες, οπού εγέννησαν τέτοιας λογίς τέκνα. Κάλλιον να είχαν γεννήση σκυλοκούταβα, ή φίδια, παρά τέτοια τέκνα να παραδοθούν του διαβόλου, και αρνηταί της αμωμήτου πίστεως του Χριστού.

Πού είναι κάποιαις τρισκατάραταις και πενταφωρισμέναις γυναίκες, οπού λέγουσιν, ω άνδρα μου, γένου Τούρκος, διατί δεν ημπορούμεν να πλερώσωμεν χαράτζι; Και άλλαις θείαις και ανεψιαίς του διαβόλου λέγουν, ω παιδιά μου, βάλετε από ένα όνομα τούρκικο ως να μην πλερώσετε χαράτζι, και δεν ημπορούμεν να ζυμομαγερέψωμεν δια τους αγαρηνούς. Όχι, όχι, μην πλανάσαι διά δύο άσπρα την ημέρα, ω θυγατέρα του σατανά, διατί κολάζεσαι εσύ και τα παιδιά σου. Και μην το κάμνετε τούτο, έτζι να έχετε την ευχήν του Χριστού και της Παναγίας.

Άλλοι και άλλαις από το άλλο μέρος μου λέγουν, πως ο άνδρας μου νηστεύει, κρατεί τα τριήμερα, κάμνει τον σταυρόν του, δεν αρτένεται, πηγένει την νύκτα εις την Εκκλησίαν, και μεταλαμβάνει το Σώμα και Αίμα του Χριστού. Έρχεται ο Παπάς την νύκτα και μας κάμνει τα χρειαζόμενα, βαπτίζει τα παιδιά μας, στεφανώνει τον υιόν μου. Όχι όχι, δεν σας ωφελούνε ό,τι και αν κάμνετε, κατά την φωνήν του Ευαγγελίου, λέγωντας• «Όποιος ήθελε με αρνηθή έμπροσθεν των ανθρώπων, και εγώ θέλω τον άρνηθή, οπόταν θέλω να κατεβώ από τους ουρανούς εις την αγίαν πόλιν Ιερουσαλήμ να κρίνω όλον τον κόσμον». Ήγουν θέλω τους πέμψη εις κόλασιν να φλογίζωνται εις το πυρ το αιώνιον με τους δαίμονας, και όλους τους απίστους και αρνητάς της Εκκλησίας.

Και μην πλανεθής, ω καλέ άνθρωπε, και μου λέγεις• τον πατέρα μου, τον αδελφόν μου τον εξέχωσα και τον ήφερα εις την Εκκλησίαν την νύκτα. Δεν σου αξίζει, πλανάσαι, δεν σου ωφελούν αυτά τίποτες. Εγώ ταις απερασμέναις επήγα εις μίαν Εκκλησίαν, και ηύρηκα από κάτω εις μίαν τούβλαν ένα ψόφιον πόντικα, και τον απετάξαμεν έξω, και η Αγία Εκκλησία απ' αυτόν δεν εμιάνθη, αλλά ούτε ο πόντικας αγιάσθη. Τέτοιας λογίς είναι και οι αρνηταί, που τους φέρνουν κρυφίως εις την Εκκλησίαν του Θεού. Παρά θέλεις να είσαι άγιος και ευλογημένος; Όλα σου τα καμώματα της χριστιανωσύνης φανερά εις το φως να είναι, να σε βλέπουν όλοι, να πηγένης συ ζωντανός εις την Εκκλησίαν, να δοξολογάς, και

να προσκυνάς τον εν Τριάδι Θεόν, την αγίαν αυτού Μητέρα και Παρθένον Μαρίαν και οπότεν ορίζει ο Χριστός, λέγω ο παντοδύναμος Θεός, να στείλη τον Αρχάγγελον Μιχαήλ να σου πάρη την ψυχήν, να την επηγένη εις την εξουσίαν του ποιητού της, να την βάλη εκεί οπού η Βασιλεία του προστάζει. Ετότες έρχεται ο ιερέας σου ενδεδυμένος με το ιερατικόν ένδυμα, και σε ψάλλει φανερά, θυμιατίζωντάς σε, ψάλλωντάς σε, και λέγωντας τον Τρισάγιον ύμνον, και παρακαλεί τον Θεόν, και αυτός και οι επίλοιποι, οπού σε ακολουθούν, δια να κατευοδωθής, και να τελειωθή η ψυχή σου εις χείρας Θεού ζώντος, εις τόπον φωτεινόν, εις τόπον χλοερόν, εκεί όπου ουκ έστι πόνος, ου λύπη, ου στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος. Και τότε σου ωφελά η νηστεία, τότε το τριήμερον, τότε η προσευχή, τότε το σαρανταλείτουργον, και η ελεημοσύναις σου. Ει δε και δεν κάμνεις καθώς άνωθεν σου είπα, ποσώς αυτά τα πρώτα δεν σε ωφελούν, κατά τον Κυριακόν λόγον «Ος δ' αν με αρνηθή έμπροσθεν των ανθρώπων, και εγώ θέλω τον αρνηθή».

Λοιπόν σας παρακαλώ, εις όσα σας είπα δεν πρέπει να σας κακοφανή, διατί σας emίλησα σκληρά, ότι τα όσα σας είπα είναι του αγίου Ευαγγελίου, Αποστόλων και Προφητών, και άλλων εκλεκτών αγίων Ανδρών. Και μην έλθη τινάς εις απόγνωσιν, ότι ο πανάγαθος, και οικτίρμων Θεός είναι εύσπλαγχνος, μακρόθυμος και πολυέλεος εις κάθε έναν όπου γυρίζει προς τον Θεόν, και ο Θεός γυρίζει προς αυτόν, κατά τον αυτού ασφαλέστατον λόγον, λέγοντα• «Τον ελθόντα προς με, ου μη εκβάλω έξω». Το λοιπόν έρχεσθε και ελάτε εις την ευσπλαγχνίαν του Θεού. Και να μην αμφιβάλη τινάς εις όσα κακά και αν έκαμε, καν τε ψεύστης, καν τε κλέπτης, καν τε ασελγής, καν τε αρνητής, καν τε βλάσφημος, ή ύβρισε την πίστιν, ή τον Χριστόν και την Παναγίαν, ή τους γονείς, ή και άλλο τι παρόμοιον, ή έγινε Τούρκος, και έλαβε εκείνο το κατηραμένο σημάδι του αντιχρίστου, του διαβόλου το κόψιμον. Σας φωνάζει ο Χριστός μετά μεγάλης και γλυκείας φωνής λέγωντας• «Δεύτε προς με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι, καγώ αναπαύσω υμάς». Και, «ουκ ήλθον καλέσαι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μεάνοιαν». Και, «χαρά γίνεται εν ουρανών επί ενί αμαρτωλώ μετανοούντι». Έλα λοιπόν, ελάτε εις την πίστιν σας και εις την εκκλησίαν σας, ή να ειπώ καλλίτερα, ζυγώσετε εις τον Θεόν, και μην μακρύνετε από τον Χριστόν σας, και ποιητήν του παντός. Μην χωρισθήτε από την γενεάν σας προκαιρού, και μην αφήσετε την αληθινήν πίστιν των προπατόρων σας, αλλά στάσου με το άγιον εκείνο βάπτισμα, οπού έλαβες εκ νεότητός σου,

διατί εάν την εμολύνης, με αυτό το άγιον βάπτισμα έχεις να κριθής. Ό,τι και αν γένης, το βάπτισμα απάνω σου πάντοτε είναι. Και αν εγελάσθης και έγινες Τούρκος, μην αμφιβάλης να ειπής• πλέον ελπίδα σωτηρίας δεν έχω. Γύρισαι, ο αφέντης μας Χριστός σε θέλει, και σε συγχωρά καθώς απατός του λέγει• «Οσάκις αν πέσης, έγειραι και σωθήση». Και, «ουκ έχουσι χρείαν οι ισχύοντες ιατρού, αλλ' οι κακώς έχοντες». Διά τούτο σας παρακαλώ να υπομένετε με υπομονήν εις την πίστιν του Χριστού, και μην γίνεσθε μικρόψυχοι, αλλά μίαν φοράν οπού εβαπτισθήκαμεν εις το όνομα της Αγίας Τριάδος, κεντρώνωντας και σμίγωντας με τον Χριστόν, πρέπει λοιπόν να μην ξεχωρισθούμεν απ' αυτόν, και μην ξεχωρίζωντας απ' αυτόν και από την εκκλησίαν του, θέλομεν είσται παντοτινά με τον Χριστόν εις τον Παράδεισον.

Βάστα λοιπόν παιδείουσες, και αν σε δέσουν μην πικραίνεσαι, και αν σε βάλουν εις φυλακήν ή εις σίδηρα και εις το τρομπούκι, υπόφερε χαρούμενος, κάμνωντας τον Σταυρόν σου, και κήρυττε το όνομα του Χριστού, Θεού του παντός.

Βλέπεις τους βασιλικούς και αυθεντικούς ανθρώπους πώς καυχώνται εις τα βασιλικά σημάδια• τζαούσιδες με τα χρυσά πτέρυγα, οι σατήριδες με τα χρυσά και αργυρά ζωνάρια• οι караμπινέριδες με τα ασημοχρύσαφα λουλούδια, και τυπωμένος ο άγιος Μάρκος, κολλημένος εις το καλπάκι τους• οι Μαλτέζοι έμπροσθεν εις το στήθος τον τίμιον Σταυρόν• Κόντιδες και Καβαλιέροι με εγκόλπια και Σταυρόν οι συντύχοι και Κριτάδες με αυταίς ταις μακραίς βέσταις, και πλατέαις μανίκαις, και το έχουν εις μεγάλην δόξαν και τιμήν, καθώς το έχουν κιόλα. Πόσω μάλλον πρέπει ο χριστιανός να καυχάται εις το όνομα του Χριστού και εις τα σημάδια αυτού; Κατά την Γραφήν την λέγουσαν «Ό καυχώμενος εν Κυρίω καυχάσθω».

Το λοιπόν, τι ανάγκην σωματικήν είχα εγώ πέρυσσι, εις τους αψκδ', Δεκεμβρίου κε', να πηγένω εις ξένην επαρχίαν του Αλμπασανίου εις χωρίον Τραγότι; Και εμπαινώντας εγώ εις την Εκκλησίαν του Χριστού ηύρηκα τον Παπά με ως εκατόν είκοσι γυναίκες, και άνδρες ως δέκα πέντε, και πολλά επικράθηκα διά την ολιγότητα των ανδρών. Και είχα ρωτήση προτήτερα, και μου είπαν, πως οι επίλοιποι άνδρες (φευ) όλοι ετούρκεψαν. Και εγώ είπα τους εκείνα οπού ο Θεός με εφώτισεν. Ύστερον δε το έμαθαν δύο αδέλφια Αγαρηνοί, οι οποίοι ήσαν σουπασάδες, το πώς εκήρυξα ομολογώντας τον Χριστόν Θεόν αληθινόν, και την Θεοτόκον Μητέρα και Παρθένον, τον δε Μωάμεθ ψεύστην και πλάνον,

και έναν πρώτον μαθητήν του αντιχρίστου. Ήλθαν και με ηύραν εις το σπήτι του Παπά, και είχεν ο καθ' ένας από ένα κοντόξυλον από γλατζινά, και κτυπώντες απάνω μου ανελεήμονα, δεν εκοίταζε ένας τον άλλον πώς και πού να βαρούν, αλλά του κάκου με έδερναν όπου έφθανε καθ' ένας. Του Παύλου είναι άμετρα τα βάσανα και θλίψεις, οπού έπαθε δια τον Χριστόν, και μίαν φοράν εδέχθηκε ραβδιαίς παρά μίαν σαράντα, αλλά λογιάζω αυταίς να ήταν με τάξιν, μα ετούταις αι ξυλιαίς ήτον ως είκοσι πέντε, τρελαίς και πικρόταταις. Διατί τόσο συχνά με έκρουξαν, ώστε και τα ξύλα εξεφλουδίσθησαν με το να τύχουν χλωρά. Εις όλα τα μέρη με εβάρεσαν. Αλλού το κορμί μου εκοκκίνισε, και εις περισσότερους τόπους εμαύρισε. Και ό,τι έκαμαν η βεντούζαις και τα κέρατα, και χάριτι Χριστού ιατρεύθηκα, όμως το ζερβόν μου μπράτζο εμεινε βλαμμένο, και ποτέ δεν ημπορώ να αναπαυθώ εις αυτό το μέρος. Και οπόταν εγώ ήμουν εις τα χέρια εκείνων των δύο τυράννων, ο ιεροδιάκονος του Μοναστηρίου μας κυρ Νικηφόρος εσυκώθη να μου βοηθήση, και η παπαδιά με ταις άλλαις γυναίκες δεν τον άφηκαν, και εις τούτο καλά έκαμαν διά το σκάνδαλον, αλλά έστεκε μακρόθεν, και με εκοίταζεν, και έκλαιε πικρώς δια τα βάσανά μου. Και τούτο δεν το γράφω διά έπαινον, αλλά δια να έχη τινάς κάποιον θάρρος και υπομονήν εις ταις θλίψεις. Και πολλοί φιλόχριστοι φίλοι μου μου είπαν να κάμουν την εκδίκησιν εις αυτουνούς, και εγώ δεν ηθέλησα, δια να έχω κάποιον μισθόν ψυχικόν.

Κακή είναι και η απιστία, αδελφοί μου χριστιανοί, μα κακή και ψυχρή είναι και η υπερηφανία, κατά την Γραφήν «Πας υψηλοκάρδιος συγχαντερός είναι μπροστά εις τον Θεόν». Και καθώς ορίζει ο Χριστός• «Ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται». Κακή είναι η άρνησις του Χριστού, μα κακός και ανάποδος είναι και ο φονέας, κατά την Γραφήν «Το αίμα του σκοτωμένου ανθρώπου από τα χέρια σου το γυρεύω, ω φονέα• έτζι ορίζει το Πνεύμα το Άγιον». «Κακός είναι ο χωρισμός από τον Χριστόν, μα κακή και βδελυρά είναι η πορνεία». Κατά τον Παύλον «Ος τις φθείρη τον ναόν του Θεού, φθερεί τούτον ο Θεός. Και δεν ηξεύρετε εσείς, ότι είστε κονάκι του παναγίου Πνεύματος;» Ετούτο αγροικιέται από τον Χριστόν, οπού ορίζει• «Ο τρώγων μου την σάρκα, και πίνων μου το αίμα, εν εμοί μένει, καγώ εν αυτώ». Και πάλιν λέγει• «Ο εμβλέψας γυναικί, εις το επιθυμήσαι αυτής, ήδη εμοίχευσεν αυτήν εν τη καρδιά αυτού». Κακός είναι ο χωρισμός της Εκκλησίας, μα κακόν και καταραμένον είναι το μίσος, και εκείνος οπού κρατεί αμάχη, μάλιστα είναι και παράνομος, κατά τον Ιωάννην τον Ευαγγελιστήν «Εάν δεν αγαπάς τον γείτονά σου,

γείτωνας δε λέγεται κάθε χριστιανός, και τον Θεόν αγαπάς, ψεύστης είσαι».

Να ο Χριστός μας διδάσκει• «Άφες, και αφεθήσεται ύμιν», ήγουν χάρισαι το φταίξιμον του αλλουνού, να σου χαρίσω και εγώ ό,τι και αν μου έσφαλες. Ω καλέ άνθρωπε, μίαν φοράν όπου δεν συγχωράς τον πταίσαντά σε, διατί γίνεσαι θεομπαίκτης, και ανοίγεις εκείνο το μιαρόν σου στόμα, και λέγεις• «Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών;» Δεν είσαι άξιος να το ειπής, ούτε να το ακούης, αν δεν κάμης αγάπην πρώτα, καθώς φωνάζουν με μίαν φωνήν και διδάσκουν οι άγιοι θεοφόροι Πατέρες της Εκκλησίας: «Πρώτον καταλλάγηθι τοις σε λυπούσιν, έπειτα θαρρών μυστικήν βρώσιν φάγε».

Κακή είναι η αποστασία εις τον άνθρωπον ομπροστά εις τον Θεόν, μα κακή και απάνθρωπος είναι και η κλεψιά, καθώς ορίζει ο ψαλμωδός Δαβίδ εν ψαλμώ δεκάτω, [5]• «Ο αγαπών την αδικίαν, μισεί την εαυτού ψυχήν».

Κακόν είναι τινάς να αρνηθή το βάπτισμα, μα μεγάλη αφροσύνη είναι εις εκείνους οπού έχουν, και δεν δίδουν των πτωχών ελεημοσύνην, κατά την γλυκείαν φωνήν του Ιησού εις το ιβ', [33], του Λουκά: «Πωλήσατε τα υπάρχοντα υμών, και δότε ελεημοσύνην».

Αχαμνά είναι τινάς να χωρισθή από την Παναγίαν, και τον Χριστόν, μα κακά και ανάποδα είναι εκείνος οπού χωρίζει την γυναίκα του, και η γυναίκα τον άνδρα της, κατά την θείαν Γραφήν, το, «ους ο Θεός συνέζευξε, άνθρωπος μη χωριζέτω».

Άσχημον είναι εις εκείνους οπού δεν πείθονται εις ταις εντολαίς του Θεού, και εις τα δόγματα της Εκκλησίας, μα αχαμνά κάμνουν και εκείνοι οπού δεν πείθονται εις πατέρα, και μητέρα, καθώς ο Θεός προστάζει: «Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου».

Καλόν είναι τινάς να μην κάμη αμαρτίαν, μα πάλιν καλόν είναι να μετανοήση, και να εξομολογηθή. Ευπέ μου άνθρωπε, τι κόπον έχεις να εξαγορασθής από τας χείρας του διαβόλου; Τι έξοδον έχεις; Τίποτες, πάρεξ η κακία σου δεν σε αφήνει. Ο Πνευματικός πεσχέςσι δεν σου γυρεύει, πληρωμή δεν σου ζητά, παρά μίαν χάριν σου χαρίζει, σε ευλογά λέγωντας• «Τέκνον μου, εν ονόματι Κυρίου, αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι σου. Πορεύου εις ειρήνην, και μηκέτι αμάρτανε», ήγουν, πλέον να μην κάμη αμαρτίαν.

Τρέχα λοιπόν εις τον ιατρόν προ του να αφορμίση η πληγή, και σακατεύεσαι. Και όσον καιρόν στέκεται η αμαρτία εις τον άνθρωπον ανεξαγόρευτη, τόσον περισσότερον σκουριάζει και πληθύνει, καθώς φαίνεται εις τα μελανά μαχαίρια, με πολύν κόπον τα λαμπρύνουν. Τοιούτης λογίς είναι και εκείνοι οπού αργούν να εξομολογηθούν.

Πάλιν θέλω να αναφέρω διά τον Χριστόν, και θαυμάζομαι εις τους τετυφλωμένους Εβραίους, και μωροτάτους Αγαρηνούς, και εις εκείνους τους παρανόμους και αρνητάς της του Χριστού πίστεως. Όπου τόσοι βασιλείς χριστιανών από πολλών γενών, οπού επίστευσαν τον Σωτήρα Χριστόν δια Θεόν και Κύριον της δόξης, λέγω Ρωμαίοι, και Ρωμάνοι, Βλάχοι, και Βούλγαροι, Αλβανίται, και Αρμένιοι, Φραντζέζοι και Φιαμέγγοι, Μοσχόβοι, και Μαλτέζοι, Διοσκορίται και Τοδέσκοι, Σβέτζοι και Σπανιόλοι, Εγκλέζοι και Ινδιάνοι, Μελανοί, και Μελανέζοι, Χαμπεσέοι και Ιακωβίται, Κόπται και Σεργιανοί, Τζίγκανοι και Τζακονίται. Όλαις αυταίς και άλλαις τόσαις περισσότεραις φυλαίς εις τον Χριστόν πιστεύουν. Μέρος απ' αυταίς ταις φυλαίς εστάθησαν, και στέκονται με την δύναμιν του Χριστού, Βασιλείς και Άρχοντες, Αρχιερείς, και Ιερείς, Πατριάρχαι και σοφώτατοι Διδάσκαλοι, έως την σήμερον. Και θέλουν ακόμα με την δύναμιν του Θεού πλέον καλλίτερα να σταθούν, κατά το ρητόν του ιερού Ευαγγελίου λέγωντας• «Ο ουρανός και η γη παρελεύσονται, οι δε λόγοι μου ου μη παρέλθωσι». Και όχι μόνον αυταίς η φυλαίς και γλώσσαις προσκυνούν τον Χριστόν δια Θεόν και ποιητήν ουρανού και γης, αλλά και τόσοι άγιοι Θεοφόροι Πατέρες της Εκκλησίας μας, οπού εβεβαίωσαν, και εστερέωσαν την αγίαν πίστιν του Χριστού, οι Προφήται όλοι, οι δώδεκα Απόστολοι, και τόσοι χίλιοι χιλιάδες άγιοι Μάρτυρες. Εις την Πρώτην Σύνοδον εσυνάχθησαν Πατέρες τριακόσιοι δέκα οκτώ. Εις την Δευτέραν εκατόν πενήντα. Εις την Τρίτην διακόσιοι τριάντα. Εις την Τετάρτην εξακόσιοι τριάντα. Εις την Πέμπτην εκατόν εξήντα πέντε. Εις την Έκτην εκατόν εβδομήντα. Και εις την Εβδόμην τριακόσιοι εξήντα επτά. Όπου γένονται όλοι δύο χιλιάδες και τριάντα, Πατέρες εκλεκτοί και αγιώτατοι. Τόσοι θαυμαστοί Βασιλείς, Ηγεμόνες, σοφώτατοι Γενεραλέοι, Ντετόροι θαυμαστοί, και Ρήτορες ακουσμένοι, από κάθε λογίς γενεάς γενεών επίστευσαν τον Χριστόν Θεόν αληθινόν, και πιστεύουν και υμνούν τον εν Τριάδι Θεόν, λέγοντες• «Ότι συ ει μόνος Άγιος, συ ει μόνος Κύριος, Ιησούς Χριστός εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν». Και το, «Παράτεινον το έλέός σου τοις γινώσκουσί σε».

Και συ παράνομε Εβραίε, και ασεβέστατε Τούρκε, και συ αποστάτα, και αρνητά του Χριστού, τι λογιάζετε; Σαν τι βάνετε εις τον νουν σας; Τάχα όσους άνωθεν σας εφανέρωσα να ήτον τρελοί, ή ανόητοι, ή δεν είχαν σπουδή θαυμαστή απάνω τους; Είχαν και έχουν γνώσιν και σοφίαν θεϊκήν, και ήτον και είναι τίμιοι, άγιοι, και ευλογημένοι. Και εσείς είστε ζουρλοί, άθεοι, παράνομοι, και κατηραμένοι, και δεν ηξεύρετε με τι τρόπον να πιστεύετε Θεόν.

Ιδού βλέπετε και ακούσατε τι φωνάζουν οι άνθρωποι εις τα τετραπέρατα του κόσμου, λέγοντες• «Σήμερον τίκτει η Παρθένος τον ποιητήν του παντός»• «Σήμερον Θεός επί γης παραγένονε»• «Του Κυρίου Ιησού γεννηθέντος εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας, εξ ανατολών ελθόντες Μάγοι, προσεκύνησαν Θεόν ενανθρωπήσαντα».

Ω μεγάλη τυφλότητα και κωφότητα εις του λόγου σας. Πώς έχετε να κάμετε άθλιοι και ταλαίπωροι, οπόταν ο Χριστός έλθη εν τη δόξη αυτού, να κρίνη τον κόσμον όλον, και εσάς να εύρη απίστους; Πώς έχετε να αποκριθήτε παμβέβηλοι;

Να το Πνεύμα το Άγιον ομιλεί, και μας διδάσκει δια μέσου των προφητών, και λέγει δια τον Χριστόν ο Ιερεμίας εν Κεφαλαίω πέμπτω [SIC]• «Ούτος ο Θεός ημών, ου λογισθήσεται έτερος προς αυτόν». «Μετά δε ταύτα επί της γης ώφθη, και τοις ανθρώποις συνανεστράφη». Και ποίος Θεός επεριπάτησε με τους ανθρώπους; Ο Χριστός βέβαια• εις την Ιουδαίαν και Αίγυπτον. Ιδού και ο προφήτης Ησαΐας εν Κεφαλαίω ογδώω [sic]• «Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει, και τέξεται υιόν, και καλέσουσι το όνομα αυτού Εμμανουήλ». Και ποία Παρθένος εγέννησε Εμμανουήλ, παρά η Θεοτόκος Μαριάμ; Εμμανουήλ δε λέγεται Εβραϊκά, ο Θεός με ημάς.

Ιδού ο ψαλμωδός Δαβίδ εν ψαλμώ δευτέρω, [7], λέγων:«Κύριος είπε προς με, υιός μου ει συ, εγώ σήμερα γενένηκά σε». Να οπού μας λέγει καθαρά δια την γέννησιν του Χριστού.

Και ο Ησαΐας εν Κεφαλαίω εβδόμω [sic]• «Παιδίον εγεννήθη ημίν, υιός και εδόθη ημίν, ου η αρχή εγενήθη επί του ώμου αυτού, και καλείται το όνομα αυτού μεγάλης βουλής Άγγελος». Ποίον παιδί εγεννήθη και ονομάζεται μέγας βουλευτής των Αγγέλων; Άλλος δεν είναι, πάρεξ ο Χριστός. Εις τον εβδομηκοστόν πρώτον Ψαλμόν, τάχα δια ποίον ορίζει ο Δαβίδ, «καταβήσεται ως υετός επί πόκον»; Διά άλλον όχι, παρά διά τον Χριστόν. Δηλαδή, θέλει κατεβή ο Θεός εις την Παρθένον Μαρίαν ως η ψιλή και ατάραχη βροχή εις την πλοκάδα.

«Και εκοιμήθη Ιακώβ εν τω τόπω εκείνω, και ενυπνιάσθη, και ιδού κλίμαξ, εστηριγμένη εν τη γη, ης η κεφαλή αφικνείτο εις τον ουρανόν, και οι Άγγελοι του Θεού ανέβαιναν, και κατέβαιναν επ' αυτήν».

Ο προφήτης Ιεζεκιήλ λέγει διά τον Χριστόν, και διά την Παναγίαν «Και είπε Κύριος προς με• η πύλη αύτη κεκλεισμένη έσται, ουκ ανοιχθήσεται, και ουδείς ου μη διέλθη δι' αυτής, και έσται κεκλεισμένη, διότι ο ηγούμενος ούτος κάθηται επ' αυτήν του φαγείν άρτον». Δηλαδή• Ο Θεός θέλει λάβη σάρκα εκ της Παρθένου.

Να και ο Παροιμιαστής ορίζει εκ Πνεύματος αγίου δια τα άχραντα Μυστήρια• «Έλθετε, φάγετε τον εμόν άρτον, και πείτε οίνον, ον κεκέρακα υμίν».

Ιδού και ο θεόπτης Μωϋσής λέγει διά το Πνεύμα το άγιον, οπού εφάνη εις τον Ιορδάνην «Και πνεύμα Θεού επεφέρετο επάνω του ύδατος».

Και διά το άγιον βάπτισμα και εξομολόγησιν ορίζει ο προφήτης Ησαΐας εν Κεφαλαίω εβδόμω [sic]• «Τάδε λέγει Κύριος, λούσασθε και καθαροί γίνεσθε»• «Τάδε λέγει Κύριος• οι διψώντες πορεύεσθε εφ' ύδωρ».

Και πάλιν ο αυτός προφήτης ορίζει• «Τάδε λέγει Κύριος• αντλήσατε ύδωρ μετ' ευφροσύνης εκ των πηγών του σωτηρίου». Και ποία ιερά είναι άγια, και ποία βρύσις είναι ελεύθερη; Ο Χριστός, και όχι άλλο. Πιστεύωντας και βαπτίζωντας, και μεταλαμβάνωντας τα άχραντα Μυστήρια.

Ιδού και ο προφήτης Δαβίδ μεγαλύνει τον Χριστόν προ του να βαπτισθή, και λέγει• «Η Θάλασσα είδε και έφυγε, ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω». «Τι σοι εστί Θάλασσα, ότι έφυγες; Και συ Ιορδάνη, ότι εστράφης εις τα οπίσω;».

Ιδού και ο Πατήρ μαρτυρεί διά τον Υιόν, λέγωντας• «Ούτος εστί ο υιός μου ο αγαπητός, εν ω ηύδόκησα»• «Φωνή Κυρίου επί των υδάτων, ο Θεός της δόξης εβρόντησε».

Να και διά την Κυριακήν των Βαϊοφόρων, ο Δαβίδ λέγει• «Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου»• «Θεός Κύριος και επέφανεν ημίν».

Πάλιν ο αυτός λέγει• «Εκ στόματος νηπίων, και θηλαζόντων κατηρτίσω αίνον».

Ποίος Θεός εγνωρίσθη και εφανερώθη εις τα Ιεροσόλυμα καθώς λέγει ο ιερώτατος Δαβίδ; Άλλος όχι, παρά ο Χριστός• «Γνωστός εν τη Ιουδαία ο Θεός, εν τω Ισραήλ μέγα το όνομα αυτού».

Τίνος εδιαμοίρασαν τα φορέματα του; Αλλουνού όχι, παρά του Χριστού, τη μεγάλη Παρασκευή, εις τας είκοσι τρεις του Μαρτίου μηνός, εις τους τριαντατρείς χρόνους του.

Και περί τίνος προφητεύει ο Δαβίδ; Δι' άλλον όχι, παρά δια τον προδότην Ιούδαν, καθώς φανερώνει εις τας πράξεις των Αποστόλων εν Κεφαλαίω πρώτω, [16]• «Γενηθήτωσαν αι ημέραι αυτού ολίγαι, και την επισκοπήν αυτού λάβοι έτερος».

«Και επεσεν ο κλήρος επί Μαθθίαν, και συνεγκατεψηφίσθη μετά των ένδεκα αποστόλων». Αλλαχού δέ• «Έλαβον τα τριάκοντα αργύρια, την τιμήν του τετιμημένου». Εδώ ο Ιερεμίας ομιλεί ως εκ στόματος των Εβραίων, και λέγει δια τον Χριστόν «Δεύτε και εμβάλωμεν ξύλον εις τον άρτον αυτού, και εκτρίψωμεν αυτόν εκ γης ζώντων». Ετούτο γροικάται δια την σταύρωσιν του Χριστού.

Εδώ ομιλεί ο Θεός δια μέσου του προφήτου Ησαΐου, εν Κεφαλαίω πεντηκοστώ δευτέρω, [13]• «Να το παιδί μου έχει να σταυρωθή, και πάλιν θέλει δοξασθή».

«Τάδε λέγει Κύριος. Ιδού συνήσει ο παις μου, και υψωθήσεται, και δοξασθήσεται».

Εδώ λέγει ο θείος Δαβίδ διά την τυφλότητα των μιαρών Εβραίων, οπού δεν εγνώρισαν τον Χριστόν «Σκοτισθήτωσαν οι οφθαλμοί αυτών του μη βλέπειν».

Πάλιν ο αυτός προφήτης λέγει, εκ στόματος του Χριστού, διά τον τάφον του, και διά την κατάβασιν εις τον άδην• «Έθεντό με εν λάκκω κατωτάτω».

Εδώ προφητεύει ο Ησαΐας εν Κεφαλαίω εξηκοστώ διά την Κυριακήν των Βαϊοφόρων, και διά την Ιερουσαλήμ, και Παρθένον Μαρίαν, και διά το σκότος, οπού έγινε τη μεγάλη Παρασκευή• «Φωτίζου, φωτίζου Ιερουσαλήμ, ήκει γαρ σου το φως, και η δόξα Κυρίου επί σε ανατέταλκε»• «Ότι ιδού σκότος καλύψει γην».

Ο Ιωνάς εν Κεφαλαίω πρώτω [sic] προεικονίζει δια την τριήμερον Έγερσιν του Χριστού• «Και ην Ιωνάς εν τη κοιλία του κήτους τρεις ημέρας και τρεις νύκτας».

Εδώ ο Σοφονίας εν Κεφαλαίω ογδώ [sic] στερεώνει τους αποστόλους να υπομένουν, και να μην πικρανθούν, έως να αναστηθή ο Χριστός• «Τάδε λέγει Κύριος, υπόμεινόν με εις ημέραν αναστάσεως μου».

Εδώ προφητεύει ο πνευματοφόρος και ψαλμωδός Δαβίδ δια την ανάστασιν του Χριστού• «Ανάστα ο Θεός κρίνων την γήν, ότι συ κατάκληρονομήσεις εν πάσι τοις έθνεσιν»• «Αναστήτω ο Θεός, και διασκορπισθήτωσαν οι εχθροί αυτού, και φυγέτωσαν από προσώπου αυτού οι μισούντες αυτόν»• Εξηγέρθη ως ο υπνών Κύριος, και ανέστη σώζων ημάς».

Εδώ ο αυτός προφήτης φανερώνει την ανάστασιν του Χριστού, και της πανάγνου Μητρός αυτού, λέγωντας. «Ανάστηθι Κύριε εις την ανάπαυσίν σου, συ και η κιβωτός του αγιάσματος σου».

Εδώ δείχνει ο αυτός προφήτης το όρος των ελαιών, ή και Σίναιον όρος, ή και σαφέστερα τον τίμιον Σταυρόν, οπού εκαρφώθησαν του Χριστού οι πόδες• «Προσκυνήσωμεν εις τον τόπον, ου έστησαν οι πόδες αυτού». Και, «σωτηρίαν ειργάσω εν μέσω της γης, Χριστέ ο Θεός». Και ποίος έκαμεν καλωσύναις εις την μέσην της γης; Ουδείς άλλος, πάρεξ ο Χριστός, σταυρώνωντας εκείνο το πανάγιον και πανάχραντον, και πανακήρατον Σώμα, εμάς ελευθέρωσεν από τα νύχια του διαβόλου.

Εδώ φανερώνει ο αυτός προφήτης διά την σταύρωσιν του Χριστού, και δια να προσκυνήσωμεν τον τίμιον Σταυρόν μετά μεγάλης ευλαβείας• «Υψούτε Κύριον τον Θεόν ημών, και προσκυνείτε τω υποποδίω των ποδών αυτού».

Ω παράνομοι Εβραίοι και ενάντιοι του νόμου, αφήτε τους άλλους προφήτας, αμή καν τον θεόπτην Μωϋσήν, οπού ωμίλησεν στόμα προς στόμα με τον Θεόν, και έλαβε τας Πλάκας της διαθήκης, δεν τον αγροικάτε, οπού σας ερμηνεύει εις το Δευτερονόμιον, εν Κεφαλαίω εικοστώ ογδώ, [10], λέγωντας• «Όψεσθε την ζωήν υμών», ήγουν, έχετε να ιδήτε την ζωήν σας καρφωμένην και σταυρωμένην επί ξύλου, ομπροσθά εις τα μάτια σας; Και ποία ζωή είδατε εσείς καρφωμένην απέναντι των οφθαλμών υμών. Άλλην όχι, παρά του Χριστού, τη Αγία και Μεγάλη Παρασκευή, οπού τον εσταυρώσετε εν τω μέσω της πόλεως Ιερουσαλήμ, εις τους 5541, Μαρτίου 23, ήμέρα ς', ώρα ς'.

Ο προφήτης Ησαΐας ορίζει δια τα πάθη, και σταύρωσιν του Χριστού• «Ως πρόβατον επί σφαγήν ήχθη, και ως αμνός άκακος εναντίον του κείροντος αυτόν άφωνος, όντως ουκ ανοίγει το στόμα αυτού».

Εδώ ο Ιησούς ο του Ναυή ορίζει, εν Κεφαλαίω τετάρτω [sic], διά τον Χριστόν, πώς είχε να έλθη να σταυρωθή• «Εν τη ημέρα ταύτη, άρχομαι του υψώσαί σε κατ' ενώπιον πάντων των υιών Ισραήλ».

Εδώ παραπονιέται ο Χριστός με το στόμα του προφήτου Ησαΐου [sic] προς τους Εβραίους, και λέγει τους• «Λαός μου τι εποίησά σοι; Ή τι ελύπησά σε; Αποκρίθητί μοι. Διατί ανήγαγόν σε εκ γης Αιγύπτου, και εξ οίκου δουλείας ελυτρωσάμην σε».

Εδώ φανερώνει ο προφήτης Ζαχαρίας την μεταμόρφωσιν του Χριστού• «Τάδε λέγει Κύριος• Ιδού ημέρα έρχεται Κυρίου, και στήσονται οι πόδες αυτού, εν τη ημέρα εκείνη, επί το όρος των Ελαιών, το κατέναντι Ιερουσαλήμ».

Εδώ ο προφήτης Δαβίδ μας αποδειχνει την ανάληψιν του Σωτήρος Χριστού• «Υψώθητι επί τους ουρανούς ο Θεός»• «Ανέβη ο Θεός εν αλαλαγμώ, Κύριος εν φωνή σάλπιγγος».

Εδώ ορίζει το Πνεύμα το άγιον δια στόματος του Ησαΐου, εν Κεφαλαίω εξηκοστώ δευτέρω [sic], δια την ταπείνωσιν του Χριστού, οπού έκαμε τη Κυριακή των Βαϊοφόρων «Είπατε τη θυγατρί Σιών• ιδού ο Βασιλεύς σου έρχεται σοι πραϋς, επιβεβηκώς επί όνον και πώλον υιόν υποζυγίου».

Εδώ ο αυτός προφήτης ελέγχει τους Εβραίους διά την απιστίαν τους, και οπού δεν εγνώρισαν τον Χριστόν «Τετύφλωκεν αυτών τους οφθαλμούς, και πεπώρωκεν αυτών την καρδίαν, ίνα μη ίδωσι τοις οφθαλμοίς, και νοήσωσι τη καρδιά, και επιστραφώσι, και ίάσομαι αυτούς».

Εξόδου, δωδεκάτω Κεφαλαίω, [10], και Ζαχαρίου Κεφαλαίω ιβ', [10]• «Τα κόκκαλα του Χριστού δεν θέλουν τζακισθή, και εκείνοι οπού τον εκέντησαν έχουν να παιδευθούν εις την αιώνιον κόλασιν». Έτζι ορίζει ο Μωϋσής, και Ζαχαρίας τη μεγάλη Παρασκευή.

Και δι' αυτήν την ημέραν [;] λέγει ο προφήτης Ιωήλ• «Ο ήλιος μεταστραφήσεται εις σκότος, και η σελήνη εις αίμα». Ήγουν θέλουν αλλοιωθή ο ήλιος και το φεγγάρι δια την σταύρωσιν του Χριστού και ποιητού τους, και έχουν να κρύψουν το φως τους.

Εδώ σαφέστατα και καθολικά προφητεύει ο σοφώτατος και προφητάναξ Σολομών δια τον Χριστόν, και Θεόν μας• «Κύριος έκτισέ με αρχήν οδών αυτού εις έργα αυτού, προ του αιώνος εθεμελίωσέ με. Εν αρχή προ του την γην ποιήσαι, προ του προελθειν τας πηγάς των υδάτων, προ δε πάντων των βουνών γεννά με».

Και ποίος είναι εκείνος, οπού λέγει το Πνεύμα το άγιον, προ του αιώνος εθεμελίωσέ με, και προ του να γενώνται τα πάντα; Άλλος δεν είναι, πάρεξ ο Χριστός, καθώς απατός του ορίζει• «Εγώ ειμι το Α, και το Ω, η Αρχή και το Τέλος».

Ή μη να λέγη η θεία Γραφή δια τον ψευδοπροφήτην και μαθητήν του διαβόλου, και κήρυκα του αντίχριστου Μωάμεθ; Καθώς αυτοί οι πλάνοι Αγαρηνοί φαυλίζουν και τζαμπουνούν λέγοντες, ότι το νούρι, ήγουν το φως, και αρχή, του Μωάμεθ ήτον προωρισμένα χρόνους σαράντα χιλιάδες. Ω διαβολικά ψεύματα μεγάλα, οπού λέγουν οι κατηραμένοι και τυφλοσκοτισμένοι! Δεν ηξεύρω εγώ τον τόπον του και το χωρίον του, τον πατέρα του, και μητέρα του, την γυναίκα του, και θυγατέρα του, και τον γαμπρόν του;

Να ο τόπος του είναι η γη Μαδιάμ, προς τα μέρη της Βαβυλώνας, εκεί οπού μέλλει να γένη κόλασις των απίστων. Το χωρίον του λέγεται Μπατλά. Ο πατέρας, ή να ειπώ καλλίτερα ο πάππος του διαβόλου, λέγεται Αυτουλά. Η μάνα του, ή να ειπώ πλέον βέβαια η κυρά του σατανά, Αμητενέ. Η γυναίκα του, ή κάλλιον μοιχεύτρια, και όργανον του σκοτεινοφόρου Βεελζεβούλ, Χατιτζέ, η οποία ήτον Εβραία, και εσκοτόωσε τον άνδρα της τον Κιάπ, ος τις ήτον Εβραίος. Η θυγατέρα του, ή να την ειπώ καλλίτερα άφροδίτισσα, Φατιμέ. Και ο γαμπρός του Αλής, ή και αυτός αφροδίσιος, τουτέστι πόρνος και μοιχός. Ετούτοι είναι καλοί και άγιοι και προφήται; Αναθεμά τους. Ετούτοι τρώγοντες και πίνοντες, γαμώντες και σκοτώνοντες ανθρώπους, κουρσεύοντες τα χωρία, και αρπάζοντες τον βίον τους. Πού άγιος ηκούσθη εις τον κόσμον με το σπαθί εις το χέρι να γυρίζη τους ανθρώπους τυραννικώς προς του λόγου του; Πουθενά, παρά ο Μωάμεθ, και ο Αλής.

Βλέπετε τι καταραμένη συνήθεια έχει αυτό το γένος; Και τις τους κάμνει Τούρκους; Τους κάμνει ένας άπιστος, ένας αγράμματος, ένας οπού δεν ηξεύρει ούτε Θεόν, ούτε διάβολον, ένας οπού δεν καταλαμβάνει τα εν τω ουρανώ απάνω, και τα επί της γης, δεν ηξεύρει πού, και πώς περιπατεί, και τα καταχθόνια δεν τα νοά, μη δε κόλασιν φοβάται, μήτε παράδεισον ορέγεται, αλλά άνθρωπος ως τύχη, αμαρτωλός, κακοποιός, φονέας, αδικητής, και πόρνος, χωρίς ευχαίς, δίχως παράκλησιν και δέησιν προς τον Θεόν. Μόνον ένας μπαρμπέρης έρχεται με ένα ψαλλίδι, και τον σημαδεύει εις τα απόκρυφα μέρη, και τον κάμνει τέλειον Τούρκον. Και ταις γυναίκες τους παντάπασι δεν ταις μελετούν να ταις κάμουν Τούρκισσαις, ούτε εις το Μετζίτι δεν ταις αφήνουν να

υπάγουσιν, αλλά είναι παντέρημαις από παντός αγαθού, καθώς και οι άνδρες τους. Το αυτό κάμνουν και οπότεν υπανδρεύονται. Ο κάθε ένας πέρνει γυναίκες ζωνταναίς από δύο, και δις δύο, και περισσότεραις.

Η νηστεία τους είναι ετούτη. Όλην την ημέραν κρατούν, και όλην την νύκτα τρώγουν ωςάν λύκοι, τα καλλίτερα φαγητά και πιοτά οπού να ευρεθούν, τότες τα καταλούν. Ετότες τα παχέα κρέατα, και πολύ βουτυρομέλι, ετότες τελειώνουν ταις σαρκικαίς επιθυμίαις. Και πίστις είναι αυτή; Όχι όχι, παρά πλανούνται οι άθλιοι.

Πίστις αληθινή είναι η εδική μας, των χριστιανών, καθώς όλοι οι άγιοι Προφήται μας την εβεβαίωσαν, και ο Χριστός και Θεός μας, οι απόστολοι και πάντες οι άγιοι.

Και καθώς είναι ένας ουρανός, αν καλά και να έχη δίπλαις πολλαίς, μα ένας είναι• και καθώς είναι μία η γη, και αυτή αν μοιράζεται εις πολλά μερτικά, μα μία ονομάζεται• ή ως καθώς είναι μία θάλασσα, και αν βλέπωμεν και ακούωμεν άσπρη, μαύρη, και κόκκινη, μα πάλαι όλαι αντάμα σμίγουνται, τοιούτης λογίς είναι ένας Θεός τρισυπόστατος, και ένας ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, και Θεός των όλων. Και αν ειπούμεν πως είναι πίστες πολλαίς, πρέπει να ειπούμεν και Θεοί να είναι πολλοί. Μη γένοιτο ετούτο, ω γλυκύτατέ μου Ιησού Χριστέ. «Αλλά συ ει μόνος άγιος, συ ει μόνος Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν».

Και διά τούτο σας παρακαλώ, ω ευλογημένοι χριστιανοί, να πιστεύετε εις τον Χριστόν με καθαράν καρδίαν, χωρίς καμίας λογίς αμφιβολίαν, καθώς ορίζουν οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας. Δεν λέγεται πιστός κάθε άνθρωπος, αλλά πιστός είναι και λογίζεται εκείνος οπού πιστεύει Χριστόν εσταυρωμένον. «Και διά τούτο πρέπει να έχετε υπομονήν, και αν πάσχετε δια τον Χριστόν, ο μισθός σας είναι πολύς εν τοις ούρανοίς», ως ο ίδιος το τάζει εις το άγιον αυτού Ευαγγέλιον.

Και ας το ηξεύρη ο καθένας, ότι όλος ο κόσμος έχει δύο στράταις• η μία πηγένει εις τα δεξιά, και η άλλη εις τα αριστερά. Εκείνη οπού πηγένει εις το ζερβόν το μέρος, είναι τόσον ίσια και γλυκέα, ως τε είναι εις το ένα και εις το άλλο μέρος γεμάτη όλο κρίνους και ροσμαρίνους, λουλούδια, και τριαντάφυλλα, όλο χαρά και αγαλλίασις. Ούτε άνήφορον έχει, μα κατήφορον έχει μέρος, δια να τρέχουν εν ευκολία όσοι αγαπούν αυτήν την δείνα οδόν. Η δε άλλη στράτα, οπού πηγένει προς το δεξιόν το μέρος, τόσον στραβή με πολλά στριφογυρίσματα είναι, πέτραις και λάσπαις έχει, γλυστρίσματα, αγκάθια, και τριβόλους, και ζωΰφια

φαρμακερά γεμάτη. Άνω κάτω πηγένει, <και> με πολύν κόπον θέλουν τελειωθή οι ανδρειωμένοι εις το τέλος της γλυκείας εκείνης οδού, κατά την φωνήν του ιερού Ευαγγελίου κατά Ματθαίον, εν Κεφαλαίω εβδόμω, [13], λέγουσαν• «Ότι στενή η πύλη, και τεθλιμμένη η οδός η απαύουσα εις την ζωήν». Και το, «ότι πλατεία η πύλη, και ευρύχωρος η οδός η απαύουσα εις την απώλειαν».

Λοιπόν ποία είναι η στριφογυρισμένη στράτα; Είναι τα παθήματα και άθλα, οπού παθαίνομεν ημείς οι χριστιανοί. Και ποία είναι αυτά; Είναι οπόταν μας βασανίζουν οι Τούρκοι διά την αγάπην του Χριστού, δέρνωντας, και υβρίζωντας ημάς, και δίδομεν το χαράτζι. Μας πιάνουν εις ταις στράταις, και μας ενοχλούν, μας αγγαρεύουν, και περνούν τα άλογά μας. Μας αρπάζουν ό,τι τους αρέσει. Έρχονται εις τα σπήτια μας, και μας ευγάνουν από την γωνιάν μας. Αυτοί ζεστένουνται, και ημείς τρέμομεν από το κρύος. Εκείνοι τρώγουν και πίνουν από το εδικόν μας, και ημείς πεινώμεν και διψώμεν. Εκείνοι μοναχοί τους παγαίνουν στα φαγητά, και πιοτά, και περνούν όσα θέλουν, ή και πλέον δεν αφήνουν, και τα παιδιά σας κλαίουν και θρηνούν, πεινώντες και διψώντες. Εκείνοι σας πέρνουν όλαις ταις βελέντζαις, τζέργαις και ανδρομίδες, και στρώνουν και σκεπάζουνται, και με τα άλλα οπού τους περισσεύουν σκεπάζουν τα άλογα τους, και τα παιδιά σας όλη νύκτα καταγής τρέμουν και φωνάζουν. Το άχυρον και το κριθάρι όλον σας το έφαγαν, και τα εδικά σας ολοένα ψοφούν. Εις κάθε χρόνον και καιρόν εις τους Τούρκους χαρίσματα και πεσχέσια πηγαίνετε, ή να ειπώ πηγαίνομεν• διατί και εγώ μετ' εσάς πάσχω.

Το φθινόπωρον πηγαίνω με γλυκαίς ούρδαις και κεφαλοζάχαρο.

Το σαρανταήμερον, με καλά οψάρια, και παχέα κριάρια.

Ταις αποκρέαις, με πρώϊμα αρνιά, και θρεμμέναις χήνες.

Την λαμπρήν με κόκκινα αυγά, και καλά άρνία.

Του αγίου Γεωργίου με όψιμα αρνία και χρυσωμένα μανδήλια.

Εις την πρώτην του ραμαζανίου, καφέδες, και άλλα χαρίσματα.

Και εις το μπαϊράμι, άλλα δωρήματα.

Τα πρώϊμα σύκα και γλυκά σταφύλια, αυτοί μας τα τρώγουν.

Τα ευωδέστατα αχλάδια, όπου και αν είναι, δι' αυτούς θέλουν να ευρεθούν.

Τα γλυκά πεπόνια, ιαγούρτι, και κορυφή του γάλακτος, εις αυτούς να μην λείψη, τόσον από τ' εσάς, ωσάν και από τ' εμάς.

Ετούτη είναι η άνω, και κάτω στριφογυρισμένη στράτα, κατά τους Θείους Πατέρας• «Και γαρ τα καλά έργα εν κόπω κτώνται, και μόχθω κατορθούνται». Και το, «υπομένων υπέμεινα τον Κύριον». Και το, «ο υπομείνας εις τέλος ούτος σωθήσεται». Και, «μακάριοι εστέ, όταν ονειδίσωσιν υμάς, και διώξωσι, και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών, ψευδόμενοι, ένεκεν εμού».

Και τελειώνωντας ημείς οι χριστιανοί και ανεβαίνωντας αυτά τα δύσκολα σκαλούνια, ήγουν ετούτην την ζωήν, θέλομεν υπάγη εις τον παράδεισον, να ευφρανθώμεν με τους Αγίους Πάντας, και λαμπρούς Αγγέλους, και ο Χριστός εν μέσω αυτών, και έχει να μας ειπή• «Δεύτε οι ευλογημένοι του Πατρός μου, κληρονομήσατε την ητοιμασμένην Βασιλείαν σας». Και το, «χαίρεσθε και σκιρτήσατε, ότι ο μισθός σας πολύς εν τοις ουρανοίς».

Οι δε άπιστοι οπού εδώ χαίρουνται και κάμνουν όσα αυτοί θέλουν, και ο πατέρας τους ο διάβολος ορέγεται, και περιπατούν εις τούτην την ζωήν ως βούλονται, έχουν να ακούσουν εκείνον τον τρομακτικόν λόγον του Χριστού, οπού λέγει• «Πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιον το ητοιμασμένον τω διαβόλω, εκεί έσται ο κλαυθμός και ο βρυγγμός των οδόντων». Και το, «αποστραφήτωσαν οι αμαρτωλοί εις τα οπίσω». Και θέλει τους ειπή• «Εσείς εκάμετε τα θελήματα σας εις τον κόσμον, σύρτε λοιπόν απ' εμού μακράν».

Εγώ βλέπω εις τους Θείους και ιερούς νόμους της Εκκλησίας μας, ότι όποιος καταλύση Τετράδα ή Παρασκευήν, και τας τεσσάρας Σαρακοστάς, έξω από τας συνηθεισμένας ημέρας, οπού είναι συγχωρημένα να καταλούμεν, εάν δεν εχη σωματικήν ασθένειαν, και ήθελε ταις λύση, και ταις καταλή, έχει επιτίμιον και βάρος της ψυχής του, και φαίνεται παράνομος, καταφρονώντας την απόφασιν των αγίων Θεοφόρων Πατέρων.

Μα εγώ φαίνομαι ωσάν πνευματικός. Και τόσον πολύ κακόν είναι εις εκείνον τον άνθρωπον οπού αρνείται την πίστιν του Χριστού, ώστε οπού, όσαις καλωσύναις και αν κάμη, αδύνατον είναι να έμπη εις την Βασιλείαν των ουρανών, έξω εάν μετανοήση, και προσπέση εις την ευσπλαγχνίαν του Θεού. Και ο Θεός να μην το δώση, εάν έρχουνταν εις εμένα, ένας άνθρωπος να μου ειπή• θέλω να μου δώσης ελευθερίαν να καταλύσω όλας τας Τετράδας, και Παρασκευάς του χρόνου όλου, ή και αλλέως θέλω γένη Τούρκος, εγώ τι ήθελα να του ειπώ τότες; Μη δια το

όνομα του Θεού, μην το μελετάς αυτό, δια το όνομα της πανάγνου Θεοτόκου, διατί γίνεσαι παραβάτης του Νόμου. Ειδέ και δεν με άκουε, μη θέλωντας του έδιδα ελευθερίαν, όχι μόνον Τετράδι και Παρασκευή να κατάλυση κρέας, αλλά και όλας τας Τεσσαρακοστάς, και αυτήν την Αγίαν μεγάλην ημέραν της Παρασκευής. Πλην να κάμη τον Σταυρόν του, και Τούρκος να μην γένη.

Βλέπετε, ω ευλογημένοι χριστιανοί, τι κακόν είναι η απιστία και η άρνησις του Χριστού; Και ο άνωθεν γαστρίμαργος, θαρρώ εις την ευσπλαγχνίαν του Θεού, εάν μετανοήση μετά δακρύων εκ βάθους ψυχής, λογιάζω θέλει εύρη συγχώρησιν. «Ο δε αρνητής του Χριστού, και οι άπιστοι παντελώς δεν θέλουν εύρη συγχώρησιν», κατά την ιεράν φωνήν του Ευαγγελίου. «Παν αμάρτημα έχει άφεσιν αμαρτιών, ο δε βλασφημών εις το Πνεύμα το άγιον ουκ έχει άφεσιν αμαρτιών».

Μην τολμήση λοιπόν τινάς να λέγη, ότι και τους Τούρκους ο Θεός τους έκαμε, και τους έδωκε βασιλείαν και εξουσίαν. Ναι, και εγώ το λέγω, και δεν το αρνούμαι, μα δια κάποια σφάλματα οπού εκάμαμεν και κάμνομεν. Καλέ άνθρωπε, διατί γένεσαι μικρόψυχος, και ολιγόπιστος; Δεν βλέπεις τα θηρία τα επί της γης, λέγω, Σκύλους, Λύκους, Τζακάλους, Αρκούδαις, Λεοντάρια μανιομένα, Ασπίδα φαρμακερήν και κωφήν, Βασιλίσκους βλαπτικούς, Αλεπούδες δολεραίς, Κροκοδύλους πολυδόντους, και πονηρούς, Μαντύχους με φαρμακεραίς σαΐταις εις την ούράν, Όχεντραις πονηρόταταις, Δράκοντας ανθρωποφάγους, και άλλα παρόμοια θηρία άγρια και ανήμερα, οπού βλάπτουν ανθρώπους και ζώα, τους φαρμακεύουν και τους τρώγουν ανιλεώς; Τις τα έκαμεν αυτά; Βέβαια ο Θεός, διά την παρακοήν, και παράβασιν του πρωτοπλάστου Αδάμ. Τοιούτης λογίς είναι και οι Τούρκοι απάνω μας• Θηρία λογικά, Λύκοι ανήμεροι, Όχεντραις φαρμακεραίς, Βασιλίσκοι βλαπτικοί.

Εις την πρώτην Επιστολήν του Ευαγγελιστού Ιωάννου, εν Κεφαλαίω δευτέρω, αποκαλύπτει και ερμηνεύει διά την θρησκείαν των Τούρκων, και λέγει ούτως• «Παιδιά, υστερινή ώρα είναι, και καθώς ακούσατε, ότι ο αντίχριστος έρχεται, και τώρα πολλοί αντίχριστοι έγιναν, και από τούτο γνωρίζομεν, ότι είναι ύστερινή ώρα».

«Ποίος είναι ο ψεύστης, παρά εκείνος οπού αρνεΐται, ότι ο Ιησούς δεν είναι ο Χριστός; Ετούτος είναι ο αντίχριστος, οπού αρνεΐται τον Πατέρα και τον Υιόν. Πας ο αρνούμενος τον Υιόν, ουδέ τον Πατέρα έχει». Δηλαδή, όποιος δεν πιστεύει τον Χριστόν, ουδέ τον Θεόν πιστεύει• ο μη τιμών τον Υιόν, ουδέ τον Πατέρα τιμά, ότι ο Χριστός είναι Θεός αληθινός,

εκ Θεού αληθινού, γεννηθείς, ου ποιηθείς, ομοούσιος τω Πατρί, και Κτίστης και Δημιουργός των όλων.

«Ο πιστεῦσας, και βαπτισθείς σωθήσεται. Ο δε απιστήσας κατάκριθήσεται». Ο Ευαγγελιστής Μάρκος εν Κεφαλαίω δεκάτω έκτω, [16].

Πηγή : www.myriobiblos.gr